

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: PN-13P/185/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119205905
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Tomašovičová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2024:2119205905.21

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava v konaní pred sudkyňou Mgr. Andreou Tomašovičovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: P. M., A.. X.XX.XXXX, S. W. J. X. P. XXXX/X, S., t. č. Centrum pre deti a rodiny Piešťany, so sídlom Sasinkova 11, Piešťany, v konaní zastúpený procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov - matka: Q. M., A.. X.X.XXXX, S. W. J. X. P. XXXX/X, S., t.č. bytom I. XX, S., otec: neuvedený, o návrhu navrhovateľky: P. Y.. Q. M., A.. X.X.XXXX, S. W. J. X. P. XXXX/X, S., t.č. bytom P. X, S., na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, za účasti Okresnej prokuratúry Piešťany, takto

rozhodol:

I. Súd z r u š u j e ústavnú starostlivosť nariadenú nad maloletým P., A.. X.XX.XXXX rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 20P/19/2019-38 zo dňa 12.6.2019.

II. Súd z v e r u j e maloletého P., A.. X.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky - navrhovateľky P. Y.. Q. M., A.. X.X.XXXX, ktorá bude vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého v rovnakom rozsahu ako ju vykonávajú rodičia a bude maloletého zastupovať v bežných veciach a spravovať jeho majetok.

III. Matka je p o v i n n á s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku prispievať na výživu maloletého sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, ktoré výživné je povinná platiť vždy do 20. dňa každého mesiaca vopred k rukám príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

IV. Súd u k l a d á starej matke - navrhovateľke P. Y.. Q. M. povinnosť spolupracovať s odborným tímom Centra pre deti a rodiny Pečeňady v počte 20 hodín, za účelom podpory rodičovských zručností, sociálnych kompetencií a prispôsobenia sa novej životnej situácii.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka - stará matka maloletého dieťaťa sa návrhom doručeným súdu dňa 10.7.2019 domáhala, aby jej súd zveril maloletého P. do náhradnej osobnej starostlivosti. Uviedla, že maloletý bol ponechaný v starostlivosti Detského domova Piešťany za účelom, aby si jeho matka mohla upraviť pomery. Nakoľko navrhovateľka nechce aby maloletý vyrastal v domove, alebo aby bol zverený do ústavnej starostlivosti, navrhovala ako jediná najbližšia príbuzná dieťaťa, jeho zverenie do náhradnej starostlivosti.

2. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, procesného opatrovníka a zástupcu Okresnej prokuratúry Piešťany, oboznámil sa s listinnými dôkazmi založenými v spise a zistil nasledovný

skutkový stav vecí, na základe ktorého rozhodol v súlade s ustanovením § 180 Civilného sporového poriadku na pojednávaní v neprítomnosti matky maloletého, ktorá mala predvolanie na pojednávanie riadne doručené, na pojednávanie sa nedostavila, svoju neúčast' neospravedlnila a nežiadala o odročenie pojednávania z vážnych dôvodov.

3. Navrhovateľka na pojednávaní uviedla, že naďalej zotrváva na svojom návrhu a je toho názoru, že rozhodnutie v zmysle návrhu je v súlade s najlepším záujmom maloletého. Týmto záujmom je, aby sa dieťa dostalo do domácej opatery a jemu podnetného prostredia. Podľa jej vedomostí, matka je vo veľmi zlom zdravotnom stave, aktuálne prespáva v aute na poli a nikde nepracuje.

4. Procesný opatrovník odporučil návrhu navrhovateľky vyhovieť a maloletého jej zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti. Na základe aktuálnej situácie v rodine, kedy matka sa o svojho maloletého syna nemôže postarať, ako aj s poukazom na odporúčania Centra pre deti a rodiny Piešťany a na správu psychológa tohto centra, je zverenie maloletého do starostlivosti navrhovateľky v jeho záujme. Zároveň však navrhol uložiť starej matke povinnosť spolupracovať s odborným tímom CDR Pečeňady, za účelom podpory rodičovských zručností a s cieľom prispôsobenia sa novej životnej situácii. Matke dieťaťa navrhol určiť vyživovaciu povinnosť vo výške primeranej jej zárobkovým možnostiam a schopnostiam, s prihliadnutím na vek a potreby maloletého.

5. Zástupca Okresnej prokuratúry Piešťany navrhol vzhľadom na vykonané dokazovanie zveriť maloletého do náhradnej starostlivosti starej matky a matke dieťaťa uložiť povinnosť platiť na dieťa výživné.

6. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

7. Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

8. Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

9. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

10. Podľa § 45 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

11. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných

skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

12. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

13. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny; po dovŕšení plnoletosti dieťaťa sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Ak je osobou, ktorej je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa podľa § 45 ods. 2 druhej vety, súd rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

14. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

15. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

16. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Súd môže maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby ako rodiča, je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov a prichádza do úvahy v prípade, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zabezpečiť riadnu výchovu dieťaťa.

18. Súd z vykonaného dokazovania zistil, že uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 31P/33/2018-38 zo dňa 26.4.2018, bola matke uložená povinnosť odovzdať maloletého P. do starostlivosti Detského domova Piešťany, Sasinkova 11, Piešťany. Následne uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 31P/33/2018-70 zo dňa 4.7.2018 bolo nad maloletým nariadené výchovné opatrenie za účelom zabezpečenia odbornej diagnostiky a matke bola uložená povinnosť spolupracovať s Detským domovom Piešťany. Keďže matka si počas uloženého výchovného opatrenia neupravila svoje podmienky tak, aby mohla opätovne maloletého mať vo svojej starostlivosti, uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 32P/57/2018-19 zo dňa 8.11.2018 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bol maloletý dočasne ponechaný v starostlivosti Detského domova Piešťany. Nad maloletým bola uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 20P/19/2019-38 zo dňa 12.6.2019 nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa vykonávala v Centre pre

deti a rodiny Piešťany. Uznesením Okresného súdu Piešťany sp. zn. 9P/18/2023 zo dňa 6.3.2023, súd neodkladným opatrením rozhodol o odovzdaní maloletého do starostlivosti matky. Nakoľko sa matka v nasledujúcom období vyjadrila, že maloletý začína mať problémy v zvládaní emócií, býva často nahnevanej a preto ho matka často nezvláda, Okresný súd Trnava uznesením č.k. 14P/62/2023-6 zo dňa 9.8.2023 nariadil neodkladné opatrenie, na základe ktorého bola matke maloletého uložená povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, a to do Centra pre deti a rodiny Pečeňady. Od tej doby je maloletý v starostlivosti tohto centra.

19. Zo správy Centra pre deti a rodiny Piešťany zo dňa 1.2.2024 súd zistil, že od posledného umiestnenia maloletého do centra dňa 7.9.2023, P.S. matku nespomínal. Matka o dieťa neprejavila záujem, nekontaktovala sa s ním. Stará matka dieťaťa sa o neho aktívne zaujíma, pýta sa na neho, telefonuje, iniciuje spoločné stretnutia a trávia spolu víkendy, po ktorých sa P. vracia spokojný a pozitívne naladený, na stretnutia so starou matkou sa teší. Od januára 2024 bolo stretávanie nastavené tak, že jeden víkend dieťa chodí na pobyt k starej matke a druhý víkend prichádza stará matka za ním do CDR a berie ho na vychádzku.

Z doplnenia tejto správy, ktoré bolo vypracované dňa 7.2.2024 vyplýva, že stará matka je v súčasnej dobe veľmi dôležitou vzťahovou osobou pre maloletého P.. Bola zaznamenaná zmena jej správania voči P., keď reaguje na jeho potreby a je ústretovejšia voči maloletému. Rovnako tak, k zmene došlo aj v správaní P. voči starej matke, keď sa zlepšil jeho postoj ku nej.

20. Z vykonaného dokazovania a zisteného stavu veci, sledujúc v prvom rade záujem maloletého dieťaťa, vyvodil súd ten záver, že momentálne je v najlepšom záujme maloletého Martina zrušenie nariadenej ústavnej starostlivosti a následne jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. V danom prípade navrhovateľka prejavila záujem o zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko matka maloletého v súčasnej dobe nezabezpečuje o dieťa starostlivosť. Navrhovateľka v doterajšom období preukázala svoj aktívny záujem o starostlivosť o maloletého a aj samotné dieťa na túto snahu navrhovateľky reaguje pozitívne, keď na stretnutia s ňou sa teší a z víkendových pobytov sa vracia spokojný a pozitívne naladený. Navrhovateľka pozná potreby dieťaťa, a aj zdravotný stav navrhovateľky jej dovoľuje naďalej zabezpečovať starostlivosť o dieťa. Vo svojej domácnosti má navrhovateľka vytvorené vhodné podmienky pre zdravý vývoj dieťaťa, spĺňa predpoklady pre zverenie aj po psychickej stránke. Vzhľadom k tomu, že vznikla možnosť zveriť dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, bolo potrebné v súlade s citovaným zákonným ustanovením zrušiť ústavnú starostlivosť, nakoľko zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti súd vždy uprednostní pred ústavnou starostlivosťou.

21. Spolu s rozhodovaním o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča je potrebné rozhodnúť aj o výživnom pre maloleté dieťa (§ 81 ods. 1 Zákona o rodine), a to v zmysle zásad určených v ustanovení § 62 a nasl. Zákona o rodine, teda s ohľadom na schopnosti možnosti, majetkové a príjmové pomery povinného rodiča, ako aj potreby maloletého dieťaťa. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom plnenie vyživovacej povinnosti rodičov je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým dieťa nie je schopné sa samé živiť a má prednosť pred inými výdavkami rodičov.

22. V danej veci súd zistil, že matka neprispieva na výživu maloletého žiadnou sumou. Nakoľko sa súdu nepodarilo zistiť aktuálne majetkové pomery matky, súd jej určil povinnosť platiť výživné v minimálnej zákonnej výške v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 62 ods. 3 Zákona o rodine, ktoré výživné je matka povinná platiť na účet príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

23. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku, keď vo výroku V. rozsudku rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. Civilného mimosporového poriadku, keď zároveň nezistil, že by tu boli také okolnosti prípadu, aby bolo možné priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov s poukazom na zásadu spravodlivosti.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje, okrem osôb, ktoré sa tohto práva vzdali po vyhlásení a odôvodnení rozsudku.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie (§ 38 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z.).

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP).